

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 1 3 D 1 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Četrtek, 3. februar 2022 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 5 praznih.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Za družbo z neomejeno odgovornostjo velja, da
 - A je kapitalska družba.
 - B je družba, ki ima neomejeno število družbenikov.
 - C nima statusa pravne osebe.
 - D je osebna družba.

2. Javne dobrine
 - A so tiste, ki jih plačuje država.
 - B so tiste, ki so neomejene.
 - C so dobrine, s katerimi ni treba gospodarno ravnati.
 - D so dobrine, ki jih je več, kot znašajo potrebe po njih.

3. Organizacijska struktura, pri kateri vsako delovno mesto lahko sprejema navodila le od enega določenega nadrejenega mesta, je
 - A avtokratska.
 - B procesna.
 - C funkcionalna.
 - D linijska.

4. Temeljne institucije Evropske unije so
 - A Evropski parlament, Svet EU in Evropska komisija.
 - B Evropski parlament, Evropska komisija in WTO.
 - C Evropski parlament, Evropsko sodišče in OECD.
 - D Evropsko sodišče, Evropska komisija in Banka Slovenije.

5. Skonto je odtegljaj od cene zaradi
 - A nakupa 100 kg jabolk.
 - B plačila pred dogovorjenim plačilnim rokom.
 - C otvoritve prenovljene trgovine na stari lokaciji.
 - D poškodbe embalaže na blagu.

6. Podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo električnih vezij, ima 47 zaposlenih. Po vsebini delovanja sodi podjetje med
- A primarne gospodarske dejavnosti.
 - B sekundarne gospodarske dejavnosti.
 - C terciarne gospodarske dejavnosti.
 - D neprofitne gospodarske dejavnosti.
7. Avkcionar je oseba, ki
- A organizira avkcijo in izplačuje provizijo.
 - B vplačuje partije in špekulira na največje število ponudnikov.
 - C vodi avkcijo in sporoči naslednjo najvišjo ceno po dogovorjeni razliki (npr. 5 % izklicne cene).
 - D pošlje ponudbo v zaprti kuverti do razpisanega roka organizatorjem avkcije.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
___ zavarovalec	1 oseba, ki prejme odškodnino
___ upravičenec	2 oseba, ki sklene zavarovalno pogodbo
___ zavarovanec	3 oseba, ki je zavarovana
___ pozavarovanec	4 krije del tveganja
- 9.
___ ekonomija	1 organizirana skupnost ljudi
___ učinkovitost	2 veda o gospodarjenju
___ homo oeconomicus	3 ekonomski človek
___ družba	4 izražanje načela gospodarjenja
- 10.
___ sekundarna raziskava	1 panelno poizvedovanje
___ segmentiranje trga	2 uporaba podatkov iz letnih poročil
___ tržno pozicioniranje	3 naši kupci smuči so rekreativni smučarji
___ primarna raziskava	4 zmogljiv in varen avto

11. _____ »ogledano – sprejeto« 1 gorsko kolo BMX 20
 _____ tip 2 avto, letnik 2003, modre barve, karamboliran
 _____ opis 3 dekliške kratke hlače Nike Pro
 _____ blagovna znamka 4 veliko pomožno ležišče, 6 x nastavljivi vzglavnik
12. _____ načrtovanje 1 V organigramu podjetja je 5 oddelkov.
 _____ organiziranje 2 Direktor pred podpisom pogodbe skliče sestanek vodij oddelkov.
 _____ vodenje 3 V podjetju bomo v času počitnic zaposlili študenta.
 _____ nadziranje 4 Vodja financ ob koncu meseca poroča o rezultatih poslovanja.
13. _____ poslovni subjekti 1 Podjetje je pravno organizirano kot delniška družba.
 _____ firma 2 Čokoladni atelje izdeluje pralineje, bonboniere in čokolade.
 _____ gospodarska družba 3 Ime podjetja predstavlja prepoznavnost in individualnost.
 _____ obrat 4 Leta 2019 je bilo v Sloveniji registriranih 200.174 pravnih ali fizičnih oseb, ki so med letom izkazale prihodek.
14. _____ distribucijska politika 1 Našim kupcem omogočamo nakup na 12 obrokov.
 _____ politika cene 2 Z nastopi na sejmih krepimo prepoznavnost naše blagovne znamke.
 _____ politika tržnega komuniciranja 3 Zaradi slabe prodaje bomo proizvodnjo tega izdelka ukinili.
 _____ politika izdelka 4 Naši izdelki bodo na voljo pri vseh večjih trgovcih.

- 15.
___ delovno mesto	1 planiranje poslovanja
___ delovna naloga	2 računovodja
___ oddelek	3 tajništvo
___ poslovna funkcija	4 obračun plač

Odgovorite na vprašanja.

16. Kako določamo kakovost, kadar želimo v prodajni pogodbi poenotiti pojme, oblike, dimenzije in varnostne pogoje?

17. Kako imenujemo organizacijsko obliko trga, pri kateri uspe tistemu ponudniku (kupcu), ki ponudi najvišjo ceno za blago, ki je predmet prodaje?

18. Kaj zajema mednarodna trgovina?

19. Jana je samostojna podjetnica in izdeluje brezrokavnike, copate in torbice iz jeansa. Po anketiranju svojih strank je ugotovila, da bi bilo dobro razširiti program izdelkov. Začela je izdelovati tudi denarnice, nahrbtnike in peresnice. Kako strokovno imenujemo razširitev prodajnega programa?

20. Kdo je prokurist?

2. DEL

1. Jure je fizioterapevt in je ustanovil svoje podjetje d. o. o., ki bo izvajalo masažo in fizioterapevtske storitve po naročilu na domu. Zaposlil je še tri sodelavce. Sam je vodja podjetja in skrbi za finance, išče nove kupce in razporeja delo. S podrejenimi se posvetuje in skupaj sprejemajo odločitve. V naslednjih šestih mesecih bo zaposlil še eno delavko in svojo dejavnost razširil s pedikuro in manikuro.

1.1. Kje je Jure registriral podjetje?

(1 točka)

1.2. Kakšno vrsto gospodarske dejavnosti opravlja Jure?

(1 točka)

1.3. Kakšen slog vodenja ima Jure?

(1 točka)

1.4. Ali Jure načrtuje strateško ali operativno?

(1 točka)

2. Podjetje SADJE, d. o. o., iz Maribora je grosist, ki prodaja sadje trgovskemu podjetju SPAR, d. o. o., Ljubljana sadje že več let. Januarja je bila dobava 1700 kg jabolk po 1,08 EUR/kg (DDV 9,5 % je vključen v ceni). Cena prevoza do Ljubljane je bila 300,00 EUR (DDV 22 % je vključen v ceni).

- 2.1. Koliko znaša DDV za vsa jabolka v EUR?

Izračun:

(1 točka)

- 2.2. Izračunajte kalkulacijo nabavne cene za kg jabolk, če velja dobava FCO SPAR, d. o. o., Ljubljana.

Izračun nabavne vrednosti:

(1)

Izračun nabavne cene:

(1)
(2 točki)

- 2.3. Kupec SPAR, d.o.o., bi lahko zahteval popust. Katero vrsto popusta lahko zahteva?

(1 točka)

3. Marinka je po spletu v začetku junija naročila tri vitaminske napitke po ceni 14,80 EUR/500 ml. Plačilo bo izvedeno z gotovino po povzetju.

3.1. Pojasnite, kako je v prodajni pogodbi določena količina blaga.

(1 točka)

3.2. Zapišite fiksni posel za dobavni rok Marinkinega blaga.

(1 točka)

3.3. Če Marinka ne bi plačala po povzetju z gotovino, kakšne načine plačila lahko uporabi? Navedite dva načina.

(1 točka)

3.4. Katere so prednosti spletnega nakupa? Navedite dve prednosti.

(1 točka)

4. Podjetje OKO, d. o. o., izdeluje sončna očala z lesenim okvirjem. Zaposlenih ima 15 delavcev. V lanskem letu so izdelali 6.000 očal. Povprečna prodajna cena za ena očala je bila 100,00 EUR. Materialni stroški so znašali 290.000,00 EUR, plače 240.000,00 EUR, stroški amortizacije pa 50.000,00 EUR.

- 4.1. Izračunajte vrednostno produktivnost dela.

Izračun:

(1 točka)

- 4.2. Koliko očal izdelal delavec v povprečju?

(1 točka)

- 4.3. Navedite dva predloga, kako bi lahko podjetje poslovalo še bolj učinkovito oziroma kaj lahko stori, da poveča produktivnost?

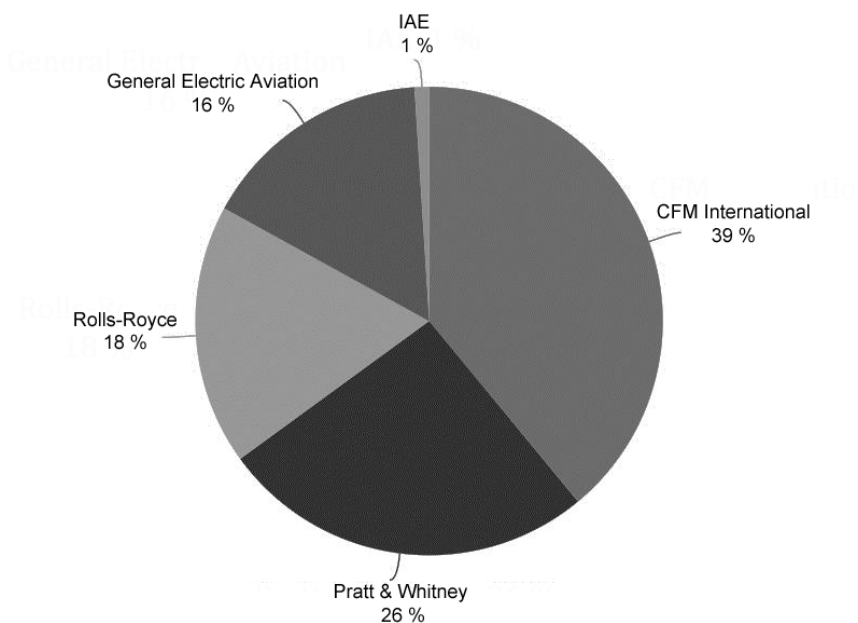
(1 točka)

- 4.4. Ali je podjetje poslovalo uspešno? Izračunajte poslovni izid.

(1 točka)

5. Slika prikazuje tržne deleže podjetij, ki izdelujejo letalske motorje.

Slika: Tržni deleži podjetij

(Prirejeno po: <https://www.statista.com/statistics/1099835/global-aircraft-engine-manufacturer-market-share/>.
Pridobljeno: 15. 10. 2020.)

5.1. Katere tri oblike nepopolne konkurence poznamo?

(1 točka)

5.2. Utemeljite, za kakšno obliko konkurence gre na zgornji sliki.

(1 točka)

5.3. Kako imenujemo dogovore, ki jih sklepajo podjetja na takšnih trgih?

(1 točka)

5.4. Navedite še dva primera trgov, na katerem je takšna oblika konkurence.

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran